

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA ASITO c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 40663/98)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

8 noiembrie 2005

DEFINITIVĂ

08/02/2006

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza ASITO c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), în Camera compusă din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI M. PELLONPÄÄ,

DI R. MARUSTE,

DI S. PAVLOVSKI,

DI J. BORREGO BORREGO,

DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dl M. O'BOYLE, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 11 noiembrie 2005 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 40663/98) depusă împotriva Republicii Moldova la Comisia Europeană a Drepturilor Omului („Comisia”), în temeiul fostului articol 25 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către compania de asigurări ASITO, de naționalitate din Republica Moldova („reclamantul”), la 5 februarie 1998.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Eugen Șlopac, directorul companiei. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că Procurorul General a intervenit într-un litigiu dintre două părți private și că două hotărâri irevocabile pronunțate în favoarea sa au fost casate ca urmare a recursului în anulare al Procurorului General.

4. Cererea a fost transmisă Curții la 1 noiembrie 1998, dată la care a intrat în vigoare Protocolul nr. 11 la Convenție (articolul 5 § 2 al Protocolului nr. 11).

5. Cererea a fost repartizată Secțiunii Întâi a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). În cadrul acesteia, a fost constituită, conform articolului 26 § 1 al Regulamentului, Camera care urma să examineze cauza (articolul 27 § 1 al Convenției).

6. Prin decizia din 10 iulie 2001, Curtea a declarat cererea parțial admisibilă.

7. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații cu privire la fondul cauzei (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții). Camera a decis, după consultarea părților, că audierea cu privire la fondul cauzei nu a fost

necesară (articolul 59 § 3 *in fine* al Regulamentului Curții). Părțile au răspuns în scris la observațiile fiecăreia din ele.

8. La 1 noiembrie 2001, Curtea a schimbat componența Secțiunilor sale (articolul 25 § 1 al Regulamentului Curții). Această cauză a fost repartizată Secțiunii a Patra nou-constituită (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

9. Reclamantul este o companie de asigurări de naționalitate din Republica Moldova cu sediul la Chișinău.

1. Contextul cauzei

10. La 12 iunie 1991, o hotărâre de Guvern a permis reclamantului să efectueze „operațiuni bancare și de investiții”, în afara principalei sale activități, care era asigurarea.

11. La 28 noiembrie 1991, reclamantul a obținut de la Banca Națională a Moldovei licență pentru efectuarea operațiunilor bancare. În cadrul unei proceduri de audit de rutină, compania a refuzat să arate registrele sale contabile, pretinzând că ea nu a efectuat activități bancare. La 13 octombrie 1992, licența reclamantului a fost retrasă. Reclamantul nu a contestat această decizie.

12. La 25 noiembrie 1994, reclamantul a încheiat un contract pe termen de un an de zile („contractul”) cu compania F., intitulat „tranzacție comercială comună”. Reclamantul a făcut un aport social de 330,000 lei moldovenești (MDL) companiei F., iar în schimb ea urma să primească suma de MDL 269,500, care urma să fie plătită în rate lunare. Compania F. urma, de asemenea, să restituie aportul social prin plata unei sume unice până la 25 noiembrie 1995. Nerespectarea termenelor prevăzute de contract avea drept consecință plata unei penalități de 0.5 % din suma neplătită pentru fiecare zi de întârziere. Printr-un contract suplimentar, ca o garanție contractuală, compania F. a gajat fabrica și echipamentul său.

13. Până la 23 aprilie 1996, compania F. a plătit reclamantului MDL 420,750. Începând cu această dată, din cauza încetinirii economiei naționale, compania F. nu a putut să-și onoreze obligațiile integral și nu avea șanse rezonabile să poată să-și îndeplinească obligațiile în conformitate cu condițiile contractului.

2. *Procedurile A: cu privire la executarea contractului*

14. La 24 mai 1996, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată la Arbitrajul Republicii Moldova cu privire la neonorarea contractului și a solicitat obligarea lui F. să-i plătească suma de MDL 468,472, care era constituită din aportul social și penalitățile contractuale.

15. Compania F. a susținut că contractul conținea o obligație implicită, care rezulta din natura și scopul contractului, ca reclamantul să contribuie la cheltuielile și pierderile suferite în cursul exercitării activității în comun. Deoarece compania a înregistrat pierderi, deși a acționat cu bună credință, ea a solicitat ajustarea sau stingerea datoriei de MDL 468,472, invocând prevederile Codului civil cu privire la distribuirea riscurilor în activitatea comună. Ca un argument suplimentar ea a declarat că, în absența acestei obligații implicite, contractul devenea un contract de credit obișnuit, pentru care reclamantul nu avea licență.

16. În hotărârea sa din 1 august 1996, Arbitrajul a admis în parte cererea reclamantului, însă a redus penalitățile contractuale cu 50 %, estimând pretenția ca fiind disproporțională în raport cu prejudiciul real cauzat reclamantului și a pronunțat o hotărâre cu privire la plata unei sume de MDL 327,474.75 (echivalentul a 62,780 euro (EUR) la acea dată).

17. La 20 august 1996, Procurorul General, care nu era parte la proces, a depus recurs la hotărârea din 1 august 1996.

18. La 28 noiembrie 1996, a intrat în vigoare „Legea cu privire la instanțele judecătorești economice”. Ea prevedea reorganizarea unei părți a sistemului judecătoresc care examina litigii economice. Procesul de reorganizare a avut ca rezultat suspendarea examinării cauzelor pentru o perioadă de câteva luni.

19. La 14 aprilie 1997, Procurorul General și-a retras recursul la hotărârea din 1 august 1996. Astfel, hotărârea Arbitrajului a devenit irevocabilă.

20. La 16 iunie 1997, Procurorul General a depus, în temeiul articolului 38 § 3 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice, recurs în anulare la hotărârea din 1 august 1996, solicitând ca contractul să fie declarat nul din cauza nerespectării prevederilor Legii cu privire la bănci și activitatea bancară.

21. La 23 septembrie 1997, Colegiul de recurs al Judecătoriei Economice a admis recursul în anulare al procurorului, a casat hotărârea din 1 august 1996 și a respins acțiunea reclamantului.

22. La 24 decembrie 1997, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului la decizia sus-menționată. Ea a constatat că contractul era o operațiune de credit camuflată și, deoarece reclamantul nu mai avea licență bancară, a conchis că un astfel de contract era ilegal.

23. La 21 ianuarie 1998, Curtea Supremă de Justiție a respins contestația în anulare a reclamantului pe motiv că nu au fost întrunite condițiile pentru redeschiderea procedurii.

3. *Procedurile B: cu privire la anularea contractului dintre reclamant și compania F.*

24. La 17 iulie 1996, în temeiul articolului 5 (2) al Codului de procedură civilă, Procurorul General a depus o cerere de chemare în judecată la Arbitrajul Republicii Moldova, solicitând declararea nulă a contractului încheiat între reclamant și compania F. la 25 noiembrie 1994. Potrivit Procurorului General, contractul era o operațiune de credit camuflată cu o rată a dobânzii foarte înaltă, reclamantul nefiind în drept să efectueze operațiuni de credit fără a avea licență.

25. La 26 iulie 1996, Arbitrajul a respins cererea Procurorului General. Instanța a constatat *inter alia* că, potrivit Legii cu privire la asigurări, companiile de asigurări puteau să presteze servicii comerciale și financiare, activitățile de creditare fiind, de asemenea, permise în conformitate cu Codul civil. Arbitrajul nu a examinat chestiunea cu privire la cerința de a avea licență. Această hotărâre a devenit irevocabilă, deoarece nici una din părți nu a contestat-o.

26. La 16 iunie 1997, Procurorul General a depus, în temeiul articolului 38 § 3 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice, recurs în anulare la hotărârea din 26 iulie 1996.

27. La 23 septembrie 1997, Colegiul de recurs al Judecătoriei Economice a respins recursul.

28. La 17 noiembrie 1997, în temeiul articolului 278/60 al Codului de procedură civilă, Procurorul General a depus recurs la această decizie.

29. La 24 decembrie 1997, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea din 26 iulie 1996 și decizia din 23 septembrie 1997. Ea a hotărât în favoarea Procurorului General și a declarat contractul între reclamant și compania F. nul pe motiv că contractul era o operațiune de credit camuflată pentru care reclamantul nu avea licență.

30. La 25 decembrie 1997, reclamantul a depus o contestație în anulare la decizia din 24 decembrie 1997.

31. La 21 ianuarie 1998, Curtea Supremă de Justiție a respins contestația în anulare.

4. *Procedurile C: cu privire la confiscarea plăților care au constituit investiția și venitul care a rezultat din contractul din 25 noiembrie 1994*

32. La 2 februarie 1998, Procurorul General și Ministerul Finanțelor au depus la Judecătoria Economică a Republicii Moldova o cerere de chemare în judecată comună de confiscare a sumei de MDL 420,570 de la reclamant. Această sumă reprezenta venitul obținut de compania ASITO ca rezultat al contractului încheiat cu compania F., care a fost declarat nul prin decizia din 24 decembrie 1997. În cererea sa, Procurorul General a făcut referire *inter*

alia la decizia din 23 septembrie 1997 a Colegiului de recurs al Judecătoriei Economice și la decizia din 24 decembrie 1997 a Curții Supreme de Justiție.

33. La 20 mai 1998, Procurorul General a cerut ca suma care urma să fie confiscată să fie diminuată. În acest sens, Procurorul General a notat că, în conformitate cu Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, o întreprindere care a efectuat activități ilegale urma să plătească venitul obținut și o amendă egală cu suma veniturii. Deoarece venitul companiei ASITO a constituit MDL 90,750, Procurorul General a cerut ca suma confiscată să fie de MDL 181,500.

34. La 2 februarie 1999, Judecătoria Economică a Republicii Moldova a hotărât în favoarea Procurorului General și a Ministerului Finanțelor și a indicat ASITO să plătească în folosul statului MDL 186,945 (echivalentul a EUR 18,765 la acea dată).

35. La 25 octombrie 2000, recursul reclamantului a fost respins printr-o decizie irevocabilă a Colegiului de recurs al Judecătoriei Economice a Republicii Moldova.

5. Evoluțiile ulterioare

36. La 16 iulie 2003, reclamantul a solicitat Curții Supreme de Justiție revizuirea deciziilor din 24 decembrie 1997 și a încheierii din 21 ianuarie 1998. La 4 septembrie 2004, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea reclamantului.

37. La 13 noiembrie 2003, Procuratura Generală a solicitat Curții Supreme de Justiție revizuirea deciziilor din 24 decembrie 1997. La 16 septembrie 2004, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTE

38. Legea nr. 970 din 24 iulie 1996 cu privire la instanțele judecătorești economice, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

Articolul 38 § 3

„Hotărârile Arbitrajului Republicii Moldova, precum și hotărârile adoptate cu titlu de supraveghere de Prim-arbitrul Republicii Moldova sau de adjuncții lui, pot fi atacate, în termen de un an de la data adoptării, cu recurs în anulare la Colegiul de recurs al Judecătoriei Economice a Republicii Moldova de Procurorul General al Republicii Moldova și de adjuncții lui în caz de încălcare a normelor dreptului procesual sau material. ... cu dreptul de a suspenda executarea hotărârii Arbitrajului Republicii Moldova.”

39. Prevederile relevante ale Legii nr. 1550 din 25 februarie 1998 sunt următoarele:

Articolul III

„La articolul 38 alineatul (3) din Legea nr.970-XIII din 24 iulie 1996 cu privire la instanțele judecătorești economice cuvintele „în termen de un an de la data adoptării” se exclud.”

40. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, în vigoare până la 12 iunie 2003, conțin următoarele:

Articolul 5 (2) e) și f)

„Instanța de judecată începe judecarea pricinii civile (...) la cererea procurorului, în cazuri ce au referire la ... interesele statului și societății ce țin de ...

...

e) ... considerarea contractelor care lezează interesele statului ca fiind nule;

f) ... anularea actelor și acțiunilor săvârșite prin corupție și protecționism.”

Articolul 278/60

„Părțile, ... [și] Procurorul General ... pot, din oficiu sau la cererea persoanei implicate în proces, ataca cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile irevocabile emise de către Judecătoria Economică a Republicii Moldova pentru următoarele motive:

(1) hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal ori a fost dată cu încălcarea legii sau aplicarea greșită a acesteia; ...”

41. Între 1989 și 1999, Procurorul General a folosit rar articolului 5 (2), iar instanțele de judecată l-au interpretat într-o manieră restrictivă. O cerere cu privire la rezilierea unui contract a fost respinsă, deoarece nu se referea nici la categoriile de persoane protejate de această normă și nici la interesul statului (hotărârea Curții de Apel a Republicii Moldova nr. 2r-523 din 15 ianuarie 1998). Într-o cerere de anulare a unui contract de vânzare-cumpărare a unui apartament pentru nerespectarea dreptului la reședință, Curtea Supremă a confirmat interesul statului, însă a respins acțiunea în fond (hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4r/a-17/99 din 8 noiembrie 1999).

ÎN DREPT**I. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI**

42. Reclamantul a pretins că deciziile din 23 septembrie 1997 și 24 decembrie 1997 ale Colegiului de recurs al Judecătoriei Economice și, respectiv, a Curții Supreme de Justiție (Procedurile A și B), prin care au fost casate două hotărâri irevocabile pronunțate în favoarea lui, au violat articolul 6 § 1 al Convenției. De asemenea, el pretinde că depunerea cererii

din 17 iulie 1996 de către Procurorul General, în temeiul articolului 5 (2) al Codului de procedură civilă (Procedura B), i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.
...”

A. Recursurile în anulare ale Procurorului General depuse în temeiul articolului 38 § 3 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice

43. Guvernul a declarat că articolul 38 § 3 era o normă tranzitorie, care a permis unirea sistemului de arbitraj „quasi judecătoresc” cu instanțele judecătorești ordinare.

44. Reclamantul a negat existența unei perioade de tranziție în ceea ce privește reorganizarea sistemului judecătoresc.

45. Curtea reiterează că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

46. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*ibid.*, § 25).

47. În această cauză, Curtea notează că recursul în anulare era o procedură prin care Procurorul General putea ataca orice hotărâre irevocabilă. Procedura era prevăzută în articolul 38 § 3 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice (a se vedea paragraful 38 de mai sus).

Până la 25 februarie 1998, Procurorul General putea să exercite această prerogativă doar în termen de un an; totuși, orice hotărâre irevocabilă nouă care rezulta din exercitarea acestei prerogative putea, de asemenea, fi contestată cu recurs în anulare de către Procurorul General. Totuși, după această dată, această competență a devenit nelimitată în timp (a se vedea paragraful 39 de mai sus).

48. În continuare, Curtea notează că prin admiterea recursului în anulare, depus de Procurorul General în baza acelei competențe, Colegiul de recurs al Judecătorei Economice și Curtea Supremă de Justiție a redus la zero două procese judiciare care s-au sfârșit cu hotărâri irevocabile și executorii.

49. Aplicând prevederile articolului 38 § 3, Colegiul de recurs al Judecătorei Economice și Curtea Supremă de Justiție au încălcat principiul securității raporturilor juridice. Această măsură a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenției (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 62, ECHR 1999-VII).

50. Curtea nu acordă o importanță decisivă faptului că la momentul casării hotărârilor irevocabile, competența Procurorului General era limitată în timp, deoarece limita de timp nu-l împiedica să conteste orice altă hotărâre nouă. Mai mult, chiar și această limită de timp a fost exclusă mai târziu. În astfel de circumstanțe, sistemul bazat pe articolul 38 § 3 nu poate fi considerat ca fiind compatibil cu principiul supremației legii.

51. Prin urmare, a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

B. Intervenția Procurorului General în temeiul articolului 5 (2) al vechiului Cod de procedură civilă

52. Guvernul a susținut că competența de a interveni în temeiul articolului 5 (2) al Codului de procedură civilă era parte a competenței Procurorului General de a supraveghea legalitatea și de a asigura respectarea interesului public (a se vedea paragraful 40 de mai sus).

53. Reclamantul a notat că o astfel de cerere civilă nu prezenta nici o relevanță în această cauză.

54. Curtea notează că, în conformitate cu articolul 5 (2) al Codului de procedură civilă în vigoare la acea perioadă, procurorul putea iniția proceduri civile *inter alia* în vederea protejării intereselor statului sau pentru anularea actelor și acțiunilor săvârșite prin corupție și protecționism. În această cauză, se poate susține că statul putea avea interesul de a proteja întreprinderile mici de abuzuri din partea companiilor mari. Astfel, s-ar părea că cererea Procurorului General a fost în conformitate cu legislația națională. Mai mult, nu există indicii că Procurorul General a avut o poziție dominantă în proceduri (a se vedea paragrafele 24-31 de mai sus). Acțiunea înaintată de el era subiectul aceluiași prevederi procedurale ca și orice altă acțiune înaintată de o persoană fizică sau juridică; ea era subiect al unei

cercetări judecătorești depline, iar reclamantul putea să-și prezinte cauza sa în condiții care nu-l plasau în dezavantaj față de oponentul său. Ceea ce l-a plasat pe reclamant în dezavantaj, a fost intervenția ulterioară a Procurorului General prin depunerea recursului în anulare (a se vedea paragrafele 43-51 de mai sus).

55. Prin urmare, cu privire la această chestiune nu a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

56. Reclamantul pretinde că deciziile din 23 septembrie 1997, 24 decembrie 1997 și 25 octombrie 2000 ale Colegiului de recurs al Judecătoriei Economice și respectiv, a Curții Supreme de Justiție au avut ca rezultat încălcarea dreptului său la protecția proprietății garantat de articolul 1 Protocolul nr. 1, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

57. Guvernul a notat că, la 24 decembrie 1997, contractul a fost declarat nul de către Curtea Supremă de Justiție și că această decizie trebuie acceptată cu toate consecințele pe care ea le implică.

58. Reclamantul susține că casarea hotărârilor irevocabile favorabile lui și confiscarea ulterioară a MDL 186,945 au constituit lipsire de proprietate, fără ca acest lucru să fie conform interesului general și fără o compensație echitabilă.

59. În ceea ce privește hotărârea din 1 august 1996, care a fost casată ca urmare a recursului în anulare depus de Procurorul General (Procedurile A, a se vedea paragrafele 14-23 de mai sus), Curtea reiterează că o datorie în baza unei hotărâri judecătorești poate fi considerată un „bun” în sensul articolului 1 Protocolul nr. 1 (a se vedea, printre altele, *Burdov v. Russia*, nr. 59498/00, § 40, ECHR 2002-III și cauzele citate în hotărârea respectivă).

60. Cu privire la hotărârea din 26 iulie 1996, care a fost casată ca urmare a recursului în anulare depus de Procurorul General (Procedurile B, a se vedea paragrafele 24-31 de mai sus), Curtea notează că reclamantul a avut o așteptare legitimă că va obține un venit de MDL 269,500 ca rezultat al contractului din 25 noiembrie 1994 încheiat cu compania F.. Curtea consideră că dreptul contractual la această sumă a constituit un bun în sensul articolului 1 Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea *Association of General Practitioners v. Denmark*, cererea nr. 12947/87, 62 D.R. 226).

61. Casarea acestor hotărâri, după ce ele au devenit irevocabile și fără drept de recurs, constituie o ingerință în dreptul reclamantului la protecția proprietății (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 74). Chiar asumând că o astfel de ingerință poate fi privită ca servind unui interes public, Curtea constată că ea nu a fost justificată, deoarece nu a fost asigurat un echilibru just, iar reclamantul a fost obligat să suporte o sarcină individuală și excesivă (cf. *Brumărescu*, citată mai sus, § 75-80).

62. Referitor la hotărârea din 25 octombrie 2000 (Procedurile C), prin care venitul reclamantului obținut în urma contractului din 25 noiembrie 1994 a fost confiscat și i-au fost impuse penalități (a se vedea paragrafele 32-34 de mai sus), Curtea notează că acest lucru a fost posibil doar din cauza recursurilor în anulare din procedurile A și B și a urmărilor acestora. Luând în considerație constatările de mai sus cu privire la procedurile A și B, Curtea conchide că această hotărâre, de asemenea, are ca efect încălcarea dreptului reclamantului la protecția proprietății sale.

63. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 Protocolul nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

64. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciu

65. Reclamantul a pretins MDL 28,356,349.75 (echivalentul a EUR 2,388,949 la data prezentării observațiilor sale cu privire la satisfacția echitabilă) pentru prejudiciul material suferit ca rezultat al casării hotărârilor irevocabile din 1 august 1996 și 26 iulie 1996 (Procedurile A și B). Reclamantul a declarat că această sumă ar acoperi pierderile suferite ca rezultat al imaginii negative pe care a suferit-o după ce a pierdut în procedurile naționale suma acordată prin hotărârea irevocabilă din 1 august 1996, ajustată conform ratei inflației și venitului ratat.

66. Reclamantul nu a pretins compensații în ceea ce privește hotărârea din 25 octombrie 2000 (Procedurile C) și nici prejudiciu moral.

67. Guvernul a considerat că pretențiile reclamantului erau necorespunzătoare dat fiind că în această cauză nu a existat o violare a vreunei prevederi a Convenției.

68. Curtea consideră că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 nu este gata pentru decizie. Prin urmare, această chestiune urmează a fi rezervată, iar procedura ulterioară urmează să fie stabilită, luând în

considerație posibilitatea ajungerii la un acord între Guvernul Republicii Moldova și reclamant.

B. Costuri și cheltuieli

69. Reclamantul a pretins, de asemenea, EUR 237 cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în procedurile în fața instanțelor judecătorești naționale și în fața Curții. În susținerea pretențiilor sale, reclamantul a trimis Curții copii ale chitanțelor relevante.

70. Cu privire la costurile și cheltuielile pretinse de reclamant, Guvernul a făcut o declarație similară celei referitoare la prejudiciul material și moral.

71. Curtea consideră că costurile și cheltuielile au fost realmente angajate și necesare în vederea obținerii unei redresări pentru violarea Convenției sau pentru a preveni ca chestiunea constatată să constituie o violare a Convenției și au fost rezonabile ca mărime. În conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența sa, ea acordă reclamantului întreaga sumă pretinsă cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda

72. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției ca rezultat al aplicării articolului 38 § 3 al Legii cu privire la instanțele judecătorești economice;
2. *Hotărăște* că nu a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției ca rezultat al aplicării de către Procurorul General a articolului 5 (2) al vechiului Cod de procedură civilă;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 Protocolul nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 237 (două sute treizeci și șapte euro)

cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută la suma menționată mai sus;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Hotărăște* că restul chestiunilor cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu sunt gata pentru decizie; și prin urmare,

(a) rezervă chestiunile respective;

(b) invită Guvernul Republicii Moldova și reclamantul să prezinte, pe parcursul următoarelor trei luni, observațiile lor scrise cu privire la chestiunile respective și, în special, să informeze Curtea despre orice acord la care ei ar putea ajunge;

(c) rezervă procedura ulterioară și deleghează Președintelui Camerei competența de a fixa același lucru dacă va fi necesar.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 8 noiembrie 2005, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Michael O'BOYLE
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte